

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Rahvusliku käsitöö osakond

rahvusliku ehituse õppekava

KALEV KRIIS

VÄLIKÖÖGI PROJEKTEERIMINE HEIMTALI
MUUSEUMI SÕPRADE SELTSI ENDISE
VALLAMAJA JUURDE

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Laur Pihel, MA

Kaasjuhendaja: Tarmo Tammekivi, MA

Kaitsmisele lubatud

Viljandi 2019

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. TEKST JA KONTEKST	5
1.1. Heimtali ajaloolise vallakeskuse hoonete kompleks	5
1.2. Endise lauda säilinud osad ja selle võimalik varasem väljanägemine	6
2. PROJEKTEERIMISEGA SEOTUD EELTÖÖD JA PROBLEEMID	9
2.1. Tehnilised võimalused	9
2.2. Õigusruumist tulenevad raamid	10
2.3. Väliköök traditsioonilise taluõue osana	11
2.4. Lähteülesande formuleerimine koostöös tellijaga	11
3. PROJEKTEERIMINE	14
3.1. Väliköögi sobiva konstruktsioonilahenduse valik	14
3.2. Väliköögi arhitektuurne lahendus	15
3.3. Väliköögi ehituskava	16
KOKKUVÕTE	18
KASUTATUD ALLIKAD	20
LISAD	21
Lisa 1. Heimtali mõisa kinnistu plaan	21
Lisa 2. Lauda vundamendi mõõdistuse tulemused	22
Lisa 3. Teeääre väliköögi eelprojekt	23
SUMMARY	41

SISSEJUHATUS

Käesolev lõputöö on edasiarendus minu seminaritööst, mille käigus selgitasin välja Heimtali vallamaja õuel asuva endise lauda vundamendi seisukorra ning vundamendil minevikus asunud lauda välisilme. Lõputöö kätkeb endas vanale maakivivundamendile väliköögi projekteerimist ja eelprojekti koostamist.

Kinnistu, millele projekteeritav hoone on planeeritud, asub Viljandi vallas, Heimtali külas. Kinnistu on suurusega 11 474 m², hoone enda ehitusalane pind on 81,6 m². Kogu krunt kuulub Heimtali Muuseumi Sõprade Seltsile, mille visionääriks ja eestvedajaks on Anu Raud.

Väliköögi projekteerimine lähtub Heimtali Muuseumi Sõprade Seltsi eestvedaja Anu Raua visioonist, kelle sooviks on luua Heimtali muuseumi ümbruses asuvast hoonestusest terviklik kompleks, kus hetkel on olemas taastatud Heimtali endine vallamaja ning Heimtali muuseum. Endisest laudast on säilinud vaid osaliselt lagunenenud vundament, millele soovitakse anda uus funktsioon väliköögi näol. Seminaritööle on järgnenud vundamendi taastamisprotsess Maakivist OÜ abil ning kuna Heimtali muuseumi ja selle tulihingelise eestvedaja Anu Raua tegemised on mulle olulised ning soov neid väliköögi ehitamisega aidata on olemas, siis leian, et taastatud vundament vajab ümbritsevaga sobivat, traditsioonilisi ehitusvõtteid järgivat ja lauda algupärasest ilmest lähtuvat projekti väliköögi näol.

Projekteeritavale objektile, mis lähtub traditsioonilistest ehitusvõtetest, on planeeritud puitpuiduga liidetega sõrestik, laastukatus, ja maakivivundament. Anu Raua sõnutsi on sealse

piirkonnas levinud tellispõrand, mida on kavas samuti väliköögile paigaldada. Hoonele lisandub puudega köetav ja telliskorstnaga pliit. Kuna tellija soov on, et hoone võimaldaks olla ümbritsevasse keskkonda avatud, siis puuduvad avatäited ning sõrestik jääb nähtavaks.

Eelprojekti koostamise eeltööde hulka kuulusid välitööd mõõdistamise ja hoonetekompleksi vaatluse näol, konsultatsioonid Anu Rauaga, vundamendi taastamisega tegeleva ettevõtte Maakivist OÜ-ga ning Viljandi valla ehitusspetsialisti Merike Kahkiga.

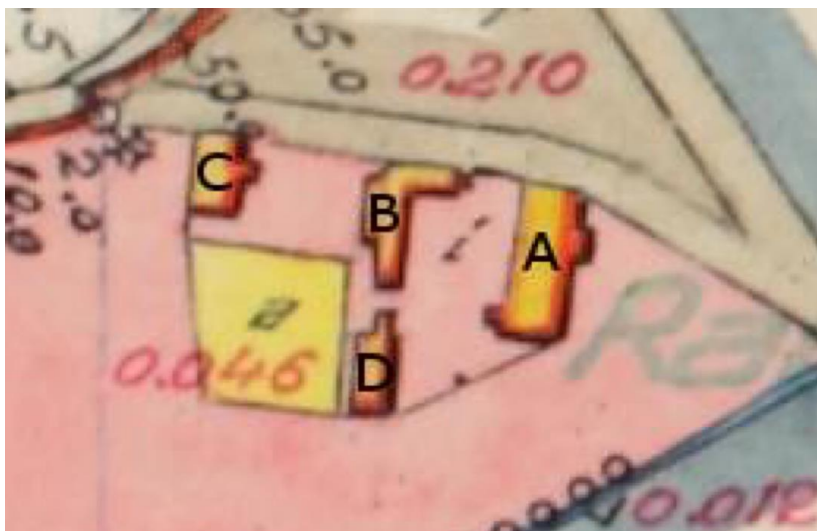
Lõputöö tulemusena valmis väliköögi ehitusprojekt, mis koosneb kahest osast: teoreetilisest ja praktilisest. Teoreetilises osas käsitlen vallakeskuse kompleksi hoonestust ja ajaloolist tausta, samuti kirjeldan oma valikuid ja tööprotsesse projekti koostamisel. Praktiline osa kätkeb endas erinevaid vaateid väliköögile, ristsomeetriat, asendiskeemi, põhiplaani ja seletuskirja.

Lõputöö valmimisel tänan juhendajaid Laur Pihelit ja Tarmo Tammekivi. Samuti tänan teisi ehitusprojekti ning lõputöö teostumisele kaasa aidanud inimesi: Anu Raud, Leele Välja, Madis Rennu, Markus Pau, Merike Kahk.

1. TEKST JA KONTEKST

1.1. Heimtali ajaloolise vallakeskuse hoonete kompleks

Praegune vundament, millele väliköök on planeeritud, asub Viljandimaal Heimtali külas ajaloolises Heimtali vallakeskuses. Keskuse kompleksi juurde kuulub mitu hoonet, millel on oluline ajalooline väärtus keskuse kujunemisel. Nimelt on Heimtali olnud tegus küla, kus 1816. aastal oli rahvaarv kasvanud 366 mehe ja 408 naiseni, mõisaperes oli 47 meest ja 39 naist (Luik 1998, lk 77). Kuna mõisa piirid laienesid, siis liikusid ka olulised hooned mõisa keskmest kaugemalegi. Traditsioonilises vallakeskuses on mitmeid ajaloolise väärtusega hooneid, mis tänapäeval uut funktsiooni etenevad. Endises koolimajas tegutseb alates 1987. aastast koduloo muuseum, mille eestvedajaks on kunstnik Anu Raud ja mis on ka tänase vallakeskuse üks keskpunkte. Heimtali muuseumi koos selle koguga on Anu Raud kinkinud tänaseks Eesti Rahva Muuseumile. Muuseumist ida pool asub Heimtali rahvamaja, mis on ehitatud maakivist ning kaetud valge krohviga. Lisaks asub veidi eemal endine madal ja taluhoonet meenutav vallamaja, mis kuulub Heimtali Muuseumi Sõprade Seltsile ja on kasutuses elamuna. Kohe vallamaja kõrval asus ka vaestemaja, mis tänaseks on paraku tulekahjus hävinud ning ka maha lammutatud. Sealsamas läheduses asuvast aidast on samuti hetkel järel vaid vare. Valla- ja vaestemaja vahel asub vundament, kuhu on plaanitud väliköök. Vundamendi puhul on algselt tegemist olnud laudaga. Heimtali mõisa kinnistu plaani väljalõige on joonisel 1, suuremat plaani on võimalik näha lisas 1.

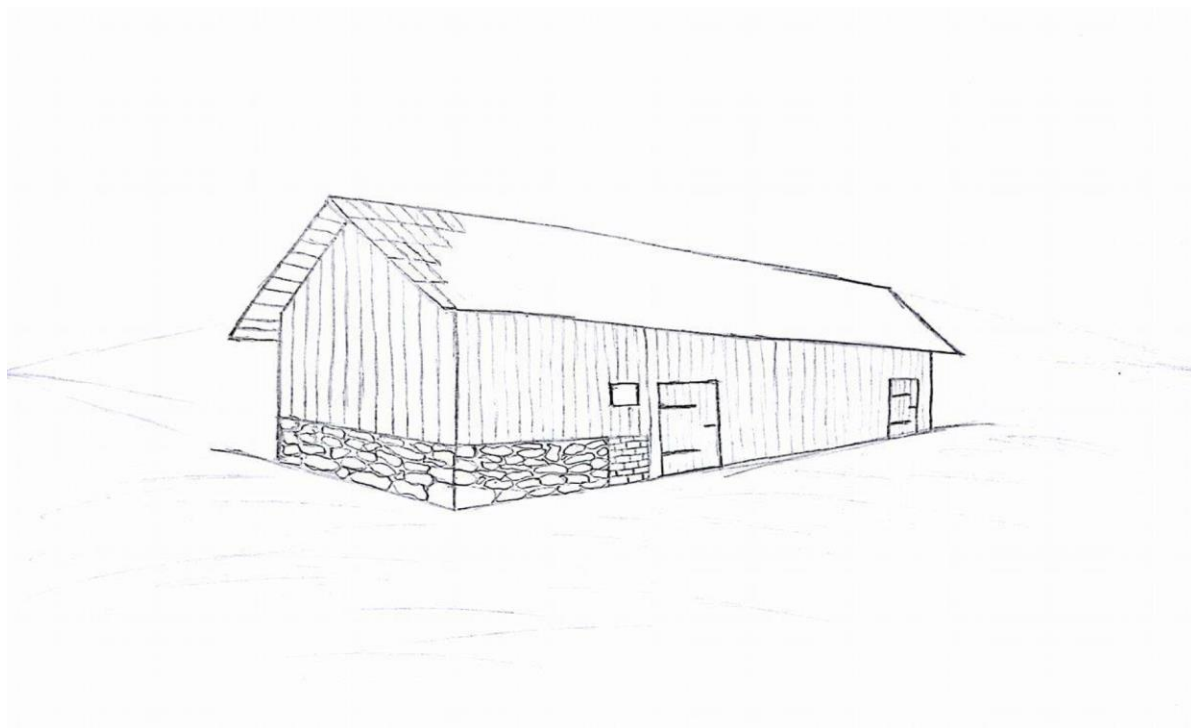

Joonis 1. Heimtali mõisa kinnistu plaan. Lähivaade. 1939 a.

a)vallamaja b)laut c)vaestemaja d)ait

1.2. Endise lauda säilinud osad ja selle võimalik varasem väljanägemine

Laut on hetkel üks väljaehitamata osa hooneteompleksist ja selle kordategemine ning uue funktsiooni andmine kujutaks endast olulist edasiminekut Heimtali kogukonnaelu jaoks. Lauda võimaliku välisilme väljaselgitamisega tegelesin seminaritöös. Infot sain nii intervjuudest kui fotodelt. Töö jaoks läbiviidud intervjuudest sain lauda kohta teada nii palju, et selle viilkatus olevat olnud kaetud laastudega. Kogutud fotodelt on näha, et tegemist oli hoonega, mille fassaadiks oli ülekattega laut, praegu on seal maakivivundament. Fotodelt ei ole paraku näha, kas maakivivundament on olnud ülekattega laudise all või on see hiljem ehitatud. Lauda varasem dokumentatsioon, milleks on Heimtali mõisa kinnistu plaan, pärineb aastast 1936 (vt Lisa 1), samas sedalaadi lautasid leidub juba aastast 1929. Joonisel 2 on skitseeritud toleleagse lauda potentsiaalne välisilme. Skitseering on tuletatud tuginedes fotodele ja intervjuudele ning kohapealsele vaatlusele.

Joonis 2. Skitseering lauda võimalikust kunagisest välisilmest.

Päris täpselt ei saa öelda, et see täielikult lauta imiteerib, küll aga on ära toodud skitseeringus osad, mis on teada, et lauta ilmestasid. Lauda tänapäevasel vaatlusel võib täheldada, et säilinud on vaid vundament, ja sedagi osaliselt. Kõige paremas seisukorras on vundamendi lõunapoolne osa, ülejäänud müür vajab taastamist. Läänest vaadelduna on paremas seisukorras parempoolne osa, vasakpoolses osas on tugevad kahjustused.

Kõnealuse perioodi põllumajandushoonete seas võis kohata nii suur- kui väikelautasid. Arvata võib, et käsitletava hoone näol oli tegemist väikelaudaga. Lautade suurus varieerus tol ajal (aastal 1929) 32-768 ruutmeetri piires Viljandimaal asusid selle aja kõige suuremad laudad, samas leidus Viljandi vallas väikesi lautu rohkem (iga viies laut) kui Mulgimaal. (Pärdi 2008, lk 64) Heiki Pärdi kirjutab Eesti 20. sajandi taluhoonestuste ülevaates, et koos moderniseerumisega hakati hoonestuses kasutama rohkem kivi (maakivi, paas, tellis) ning veidi ka savi.

Hoonetusmaterjalina valitses aga endistviisi puit, mida lautade puhul kasutati 68,5 protsendil lautadest. Pärdi kirjeldab, et toimunud oli ka muutus katusekatteis - varem üldlevinud õlgkatused olid taandunud puitõhikute ees, kusjuures, puitkatuseid kasutati rohkem elamutel kui lautadel. Seda oli nimelt põhjustanud uus viljakäitlemistehnoloogia, mille tõttu ei tekkinud enam sobivaid terveid rukkiõlgi. (2008, lk 52-53)

Lautade seinamaterjalis kasutati üle keskmise palki (68,5%), seejärel kivi (19,0%), segamaterjali (palk+kivi, 8,9%) ning veidi ka savi (3,6%). Mulgimaal oli 28,8% lautadest segamaterjaliga ehitatud. (2008, lk 64)

2. PROJEKTEERIMISEGA SEOTUD EELTÖÖD JA PROBLEEMID

2.1. Tehnilised võimalused

Projekteeritava väliköögi krundil asub ka endine vallamaja. Olemasolev lauda vundament asub krundi läänepiiri ääres ja on põhja-lõuna suunalise orientatsiooniga, endine vallamaja asub lauda vundamendist üle õue. Krundile pääs toimub krundi põhjapoolsest osast. Kinnistu on suhteliselt ühtlase reljeefiga, maapind on veidi madalam krundi idapoolses osas.

Hetkel on endisest laudast alles maakivivundament, mis seab piirid projekteeritava hoone mõõtmete osas. Kuna vundamendi seisukord on kesine, siis kuulub see taastamisele. Tänapäevaks on vundament mõõdistatud ning taastamistöödega alustab Maakivist OÜ mais 2019. Lisas 2 on ära toodud ka vundamendi mõõdistamistööde tulemused, mis on aluseks projekteerimisele. Lauda algsest välisilmest ning omaniku soovist lähtuvalt on eesmärgiks laastukatuse taastamine. Väliköögi üheks funktsiooniks peaks olema ka vaade loodusesse, seega ei saa puitsõrestikul olema laudist, vaid jäetakse nähtavale traditsiooniline puit-puiduga liidetega konstruktsioon, mis sarnaselt laastukatusega väljendab traditsioonipõhist lähenemist. Konstruktsioon ehitatakse nõnda, et hiljem kui on siiski soov paigaldada konstruktsioonile näiteks laudis ja aknad, oleks see võimalik. Laudise hilisem paigaldus võib osutuda vajalikuks juhul kui antud asukohas hakkavad liialt suured tuuled häirima ja muudavad tuulisel perioodil väliköögis viibimise ebamugavaks. Valitud on konstruktsioon vastavalt traditsioonipõhilisele lähenemisele ning samuti arvestades

teisi hooneid ümbruskonnas, siis näiteks metallkonstruktsioon sinna ei sobituks. Hoone peab jääma esteetiline ning arvestades ka materjalikulu, siis on valitud lahendus ka mõistlik valik.

2.2. Õigusruumist tulenevad raamid

Oma töö olen koostanud eelprojektina. Seega peab see vastama ka kehtivatele õigusnormidele. Oluliseks dokumendiks on Ehitusseadustik ja eelprojektile kehtivad nõuded on välja toodud Riigi Teataja määrmuses “Nõuded ehitusprojektile”. Eelprojekt on ehitusprojekti staadium, milles esitatakse ehitise arhitektuurilahendus ja insener-tehniliste lahenduste põhimõtted, mida tellija kooskõlastuse korral detailiseeritakse projekteerimise järgmistes staadiumites (Nõuded ehitusprojektile 2015, § 8 - § 10). Kuna tegemist on väliköögiga, siis on väga oluline olnud ka jälgida ka tuleohutusnõudeid, mis tulenevad Tuleohutuse seadusest. Seletuskirjas (vt Lisa 3) on välja toodud ka täpsemalt vastavad meetmed, mida tuleohutuses järgitakse. Kõik teised õigusaktid, mida arhitektuuri-, ehituskonstruktiooni- ja tuleohutuosa koostamisel on olnud aluseks ka teised kehtivad seadused ja õigusaktid, mille hulgas:

- a) Majandus- ja taristuministri 02. juuni 2015 a. määrus nr. 54 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded”;
- b) Majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile”;
- c) Siseministri 30.03.2017 nr 17 määrus “Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded ja nõuded tuletõrje veevarustusele”;
- d) EVS 812-3:2018 “Ehitiste tuleohutus. 3. Osa: Küttesüsteemid”.

2.3. Väliköök traditsioonilise taluõue osana

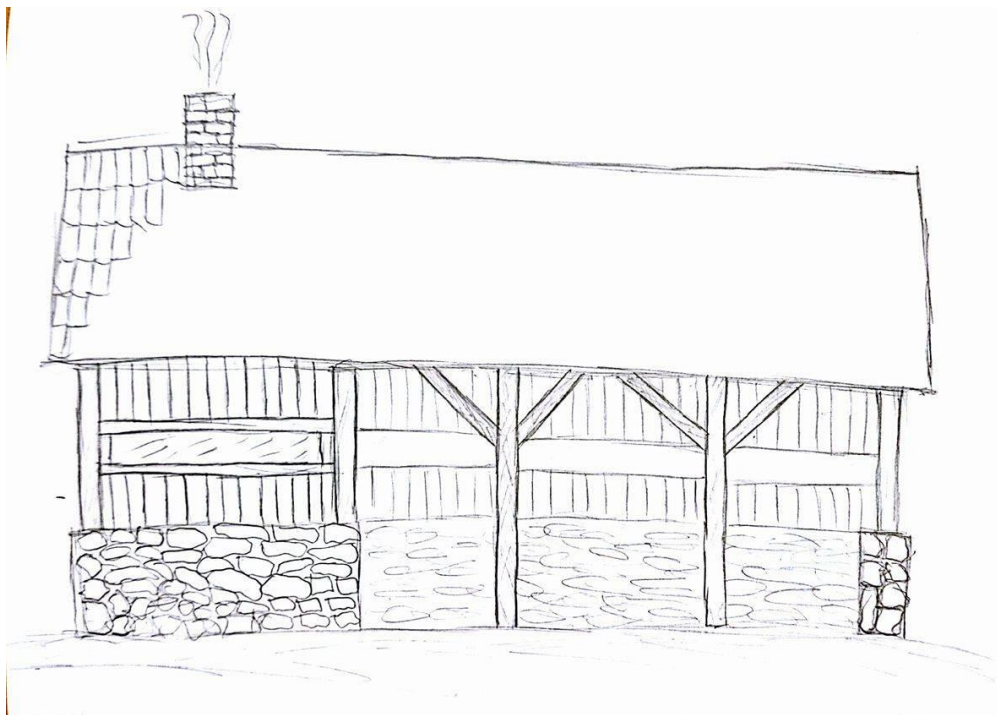
Traditsiooniline talupidamine on jagunenud tavaliselt mitmete katuste alla. Kuigi loomapidamine ja rehepeks on tänaseks kõrvale jäänud, on säilinud siiski saun kui ihuharimise ja seltskondliku suhtluse keskpunkt. Selle kõrval on üha enam populaarsust võtmas suveköögid. Pärinedes küll traditsioonilisest talupidamisest, on nende roll ja väljanägemine tänaseks üksjagu muutunud. Omal ajal sauna või sepikojaga ühendatud madalavõitu hütt on praegu pigem lahtine katusealune, kus katus kaitseb kõrvetava päikese või vihma eest, seinte puudumine võimaldab aga osa saada kõigist suvemõnudest. (Suits 2012, lk 65) Kõrvalhoonete rakendamine pole oluline mitte ainult konkreetsele taluõuele, vaid ka külaruumi seisukohalt tervikuna. Enne suuremate muudatuste kavandamist tasuks vaadelda ka ümbritsevat külakeskkonda ja kujunenud traditsiooni (2012, lk 65). Seega on eesmärk vältida väliköögi mõjumist võõrkehana, mis lõhuks hoonestuse tervikpilti ja harjumuspärast vaadet. Samuti soovitakse tõsta majapidamise/hoonetekompleksi puhke- ja elamisväärtust ning anda sellele maksimaalne kasutusfunktsioon. Seetõttu pakub projekteeritav väliköök nii õppeklassi kui kohtumispaiga otstarvet. Heimtali Sõprade Seltsi väisavad suviti mitmed grupid, kelle tegevust projekteeritav hoone oluliset toetaks.

2.4. Lähteülesande formuleerimine koostöös tellijaga

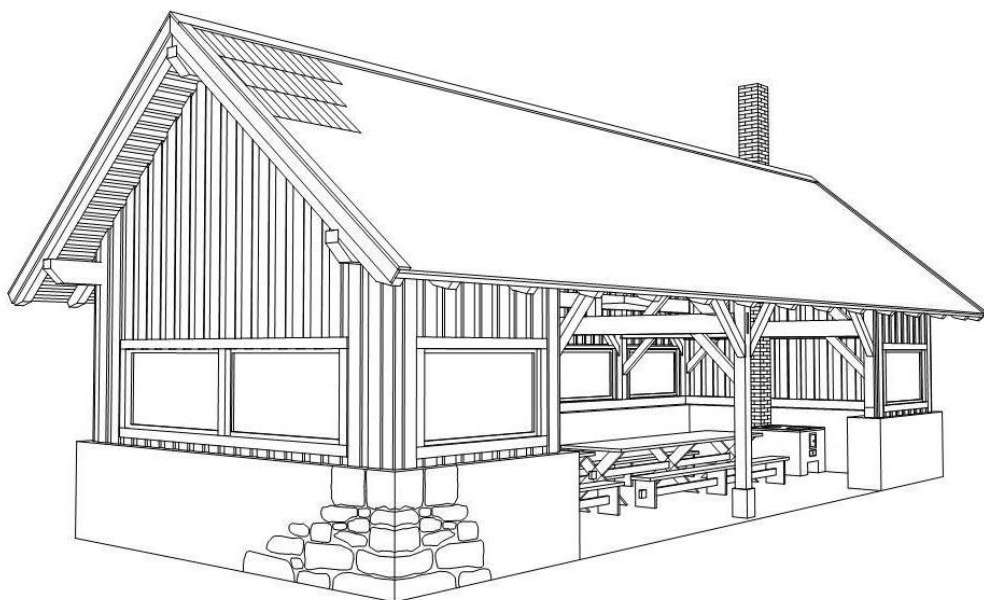
Projekteerimisel olen lähtunud olemasoleva vundamendi iseärasustest ja suhtlusest Heimali Sõprade Seltsiga. Selle eestvedaja Anu Raua soov oli anda hoonele päikese, tuule ning vihma eest varju andev otstarve, mis samas võimaldaks külastajatel läbi viia õppetööd ja valmistada toitu värskes õhus. Tema nägemuses võiks väliköök sobituda ka teiste hoonetega ning arvestada algupärast lauda väljanägemist ning selles peaks olema kasutatud traditsioonilisi ehitusvõtteid.

Minu nägemus projekteeritavast hoonest ühtib suures osas Anu Raua visiooniga. Projekteerimisel juhindun vundamendi algsetest mõõtudest ja lauda endisest mahust. Traditsioonilisi ehitusvõtteid kasutan puit-puiduga liidetel põhineva sõrestiku näol ning algupärast lähtuvalt on hoonetele projekteeritud laastukatus.

Vundamendi puhul oli nii minu kui Anu Raua nägemus, et seda mitte lammutada, vaid taastada ja säilitada nii palju kui võimalik. Sõrestiku puhul oli olnud Anu Raua soov, et kasutada traditsioonilisi ehitusvõtteid ja et jääks ka näha vaated loodusesse ning seetõttu sai otsustatud, et konstruktsioon saab olema puit-puidu liidetega sõrestik, kuhu peale ei ole lisatud laudist. Laudis varjaks ka konstruktsiooni ilu ja vaateid ümbritsevale keskkonnale. Kuigi algselt sai ka proovitud projekteerida laudise ja akendega versioon, siis lõpptulemusena valmis projekt siiski ilma akendeta ja laudisteta. Otsustasime Anu Rauaga, et vajadusel saab need ka lisada, kui ilmastikutingimused peaksid liialt väliköögis toimetamist segama. Katuse puhul otsustasime paigaldada laastukatuse. Kuigi teistel hoonetel laastukatust ei ole, siis minevikus on näiteks lähedal oleval rahvamajal just laastukatust kasutatud nagu ka algupärasel laudalgi. Kuigi oleks olnud valida ka teiste katusetüüpide vahel, siis otsustavaks sai ikkagi just algupärast lähtumine. Kuna Anu Raua väitel on antud piirkonnas levinud ümberkaudsetes hoonetes tellispõrandad, siis saab ka väliköögile planeeritud sama lahendus. Kuigi allikatest ei ole välja tulnud, et tellispõrand oleks selles piirkonnas tihedalt kasutusel olnud, on siiski tellija soovist lähtudes valitud just see lahendus. Et väliköögis oleks võimalus ka toitu valmistada, siis saab söögitegemist võimaldama puudega köetav pliit ning suitsu viib välja tellistest laotud korsten. See lahendus on samuti tulnud tellija soovist lähtudes ning erinevaid teisi lahendusi pliidi puhul arutlusele ei ole ka võetud. Sisustuseks on tellija soovinud pikka lauda ning pinke, mille ümber mahub istuma 20-liikmeline seltskond. Esialgne lihteskiis, mis sai koostatud seminaritööst lähtudes, on näha joonisel 3. Esialgne versioon hoonest, kus esinevad ka aknad ja laudis, on illustreeritud joonisel 4.

Joonis 3. Lihteskiis. Esmane väliköögi võimalik lahendus.

Joonis 4. Väliköögi esialgne perspektiiv vaade akende ja laudisega.

3. PROJEKTEERIMINE

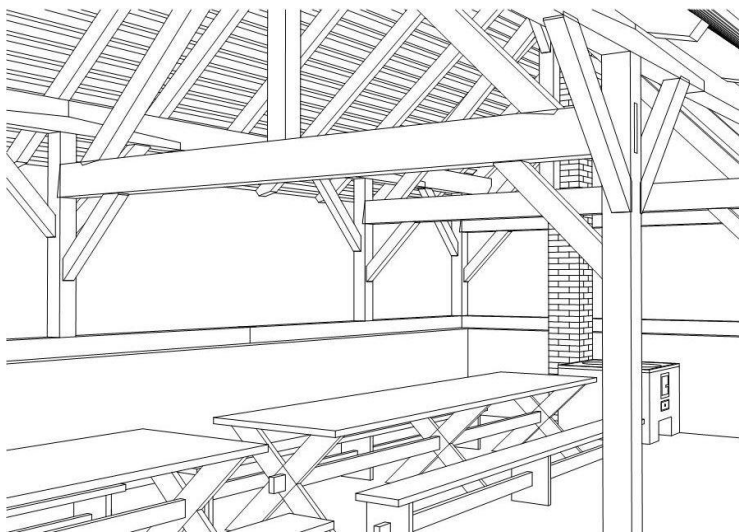
3.1. Väliköögile sobiva konstruktsioonilahenduse valik

Väliköögi konstruktiivseks lahenduseks sai valitud puit-puiduga liidetega puitkarkass. Sõrestikkonstruktsioon eelkõige seetõttu, et tekiks avarus ning võimalikult väike eraldatus ümbritsevast keskkonnast. Samuti mängib rolli ka materjalikulu ja hind, mis näiteks palkkonstruktsiooni puhul osutuks mahukamaks ja kallimaks. Oluline on ka minu isiklik huvi saada kogemust puitsõrestikkonstruktsiooni projekteerimise osas. Konkreetsed tapilahendused selguvad põhiprojekti staadiumis, peale inseneri teostatud arvutusi. Laastukatusel asemel võiks katuseks kasutada ka klassikalise profiiliga plekk-katust, kuna kompleksi kuuluval endisel vallamajal on kasutatud klassikalise profiiliga plekk-katust. Antud juhul langes väliköögi puhul siiski plekk-katuse variant välja kuna, vihma ja päikese mõjul tekitab plekk-katus häirivat müra. Seda seetõttu, et plekk päikese toimel soojenedes ja jahtudes prõksub, ning vihma korral tekitab „kõlaplaadi“ efekti. Samuti lähtudes kunagise lauda endisest välisilmest, siis traditsiooniline laastukatus sobitub väliköögile kõige paremini ning samuti toob ühe endise lauda osa ka tänapäeva. Arutlusel oli ka laudkatuse ehitamine, kuid sellega võib kaasneda suur vee läbijooksu oht. Eeskätt seetõttu, et piisava kvaliteediga laudkatuse materjali on keeruline hankida ning on liigne oht katuselaudade kõmmeldumisele, mille tulemusena omakorda võivad tekkida katusesse vee läbijooksud. Laudkatuseid on kasutatud pigem kivikatuste aluskattematerjalina (Raudoja 2012, lk 179). Kõik vajalikud joonised konstruktsiooni osas on lisas 4.

3.2. Väliköögi arhitektuurne lahendus

Väliköögi arhitektuurne lahendus sai teoks tellija poolt kirjeldatud visioonist ja olemasoleva vundamendi mõõtmetest ning hoone algupärasest väljanägemisest. Samuti on arhitektuurse poole pealt järgitud ehitustraditsioone ning nähtavale jäetakse konstruktsiooni sõrestik, et see pakuks silmailu nii hoone seest kui väljaspoolt, vaadet välikööki illustreerib joonis 5.

Hoone on ühekorruseline viilkatusega ehtis. Katusekalle on 40 kraadi ja mahu puhul järgitakse samal kohal asunud lauda mõõtusi. Katuseräästad ulatuvad 500mm võrra üle hoone põhimahust nii piki- kui otsasuunas, et tagada konstruktsiooni vastupidavus ilmastikutingimustele. Katusematerjaliks on kolmekihiline laast ning sarikaotstes on tehtud poolviltune ehislõige, otsad jäävad katmata. Ehislõige sobitub arhitektuurselt kogu konstruktsiooniga. Väliköögi kehand ehitatakse kuuse- või männiprussidest, mida eksponeeritakse nii hoone seest kui väljast. Prussid seotakse puit-puidu liidetega. Hoonele ei ole planeeritud eraldi avatäiteid, kuna konstruktsioon jääb avatuks. Vundamendiks on maakivivundament, mis taastatakse. Puitsõrestikkonstruktsioon valiti eelkõige seetõttu, et hoone piirded saaksid jääda avatuks. Kuna endine vallamaja asub väliköögist idapool üle õue, siis asub suur sissekäik välikööki endise vallamaja poolt. Vundamendi maakiviladu jääb nähtavale. Põranda puhul kasutatakse tellispõrandat.

Joonis 5. Vaade välikööki.

3.3. Väliköögi ehituskava

Projekteerimisel ja ehitusel juhindutakse Eesti ehitusala seaduste, määruste, projekteerimismääruste ja standardite loetelust ET-kartoteek osa ET-2 ning Eesti Standardiameti koduleheküljelt www.evs.ee ICS klassifikatsiooni järgsest tegevusalade alajaotusest 91 (Ehitusmaterjalid ja ehitus) ja 93 (Ehitised). Eeldatud on, et ehitustöödel, toodete valmistamisel, materjalide valikul ja kasutamisel juhindutakse lisaks eelnevale ka kõigist ehituse tehnilist külge, materjalide-toodete kasutamist ja käsitlemist puutuvatest dokumentidest, sõltumata sellest, kas seda on kirjeldatud käesoleva ehitusprojekti dokumentides. Hea ehitustavana ehk üldtunnustatud ehitusreeglitena käsitletakse Ehitusreeglite Nõukogu protokoll nr.8 09.09.1994 seisukohti. Hoone kandekarkassi moodustavad puit-puiduga liidetega puitkarkass. Lumekoormus on määratud Eesti projekteerimismääruse EPN-ENV 1.2.5 (ET-1 0113-0097) põhjal $s_k=1.5 \text{ kN/m}^2$. Tuulekoormuse baasväärtuseks kasutatakse tuulekiirust $v_{ref}=23 \text{ m/s}$. Allolevas tabelis 1 on ära toodud tööde prognoositav ajakava mõõdistamisest lõpptulemuseni.

Tabel 1. Orienteeruv ajakava hoone ehitamiseks

Aeg	Tegevus
Märts 2018	Vundamendi mõõdistamistööd ja välivaatlus
Märts-mai 2018	Hoone endise väljanägemise väljaselgitamine läbi intervjuude ja fotovaatluse
Märts-mai 2019	Eelprojekti koostamine
Mai 2019	Projekti ehitisregistrisse kandmine
Mai 2019	Vundamendi taastamine
Mai 2019	Detailjooniste koostamine

Mai 2019	Tapilahenduste läbitöötamine koos inseneriga
Juuni 2019	Puitmaterjali kulukalkulatsioon ja varumine
Juuni-juuli 2019	Detailide valmistamine
August 2019	Detailide kokkupanek
August 2019	Tõstemehhanismi abil seksioonide paigaldamine vundamendile
August 2019	Sarikate paigaldamine
August 2019	Katuseroovitus ja laastude paigaldus
September 2019	Pliidi vundamendi valamine, ehitus ja korstna ladumine
September 2020	Põranda ladumine
Oktoober 2020	Väliköögi avamine

KOKKUVÕTE

Oma töös käsitlesin Heimtali vallakeskuses asuva vana lauda vundamendi uuendamist väliköögi, mille rajamist soovib Heimtali Muuseumi Sõprade Seltsi eestvedaja Anu Raud. Endises vallakeskuses asuv vundament on amortiseerunud ning tellija soov on anda olemasolevale varele uus elu väliköögi näol. Lõputöö eesmärgiks sai seega koostada arhitektuurselt ja ehituslikult terviklik lahendus väliköögile, mis sobituks ka ümbritseva keskkonnaga, jälgiks traditsioonilisi ehitusvõtteid ja algupära ning oleks kooskõlas tellija sooviga.

Eelprojekti koostamiseks oli vajalik viia läbi välivaatlus, intervjuuerida lauda kunagise välisilme väljaselgitamiseks kohalikke elanikke ning koguda infot fotodelt. Samuti oli vajalik ümbritseva keskkonnaga tutvumine ning läbirääkimised tellijaga. Selle tulemusel sai püstitada lähteülesande hoone projekteerimiseks.

Lõputööga sai lahendatud hoone projekteerimine vundamendist tulenevatele mõõtmetele. Sellega seoses on tulnud konsulteerida Viljandi valla ehitusspetsialistiga, Heimtali Sõprade Seltsi eestvedaja Anu Rauaga, ning oma eriala juhendajate Tarmo Tammekivi ja Laur Piheliga. Valmis said vajalikud joonised, koostatud seletuskiri ning tehtud on kõik eeltööd projekti Ehisregistrisse kandmiseks.

Heimtali vallakeskusel on tugev kultuurilooline väärtus, kus tänaseks asuvad aktiivse tegutsemisega hõivatud hooned nagu seda on näiteks muuseum ja rahvamaja, kuid esineb ka

lagunenud ja seisma jäänud hoonestust. Projekteeritav hoone saab jäljendama võimalikult palju lauda algset välisilmet ja seda laastukatuse ja taastatud maakivivundamendi näol. Samuti on väliköögi juures kasutatud maksimaalselt traditsioonilisi ehitusvõtteid ja jäetud nähtavale ka konstruktsiooni ilu.

Lõputöö koostamisel rakendasin koolis rahvusliku ehituse erialal õpitut ning omandasin uusi teadmisi nii ehituse kui ka ametkondadega suhtlemise vallas. Olen selle kogemuse eest tänulik.

KASUTATUD ALLIKAD

ERA 2004. Eesti Rahvusarhiiv. Heimtali mõis Raudna nr. A58 mk. T-3.21.2609.

Eesti taluarhitektuur. Püsiv ja muutuv. Köide V. 2016. Toim Pärdi, H., Lutsepp, E., Liivamets, L.
Eesti Vabaõhumuuseumi Toimetised

evs.ee = Eesti Standardikeskus. EVS 812-3:2013 Ehitiste tuleohutus. Osa 3: Küttesüsteemid.
2013. <https://www.evs.ee/tooted/evs-812-3-2013> (01.05.2019)

Luik, T. 1998. Meie kodu lugu, Paistu kihelkond. Paistu: Paistu vallavalitsus

Raudoja, A. 2012 Puitkatused – RMT: Vana maamaja käsiraamat. Tammeraamat, lk 174-182

Suits, M., Välja, L. 2012 Enne tööde algust – RMT: Vana maamaja käsiraamat. Tammeraamat,
lk 57-67

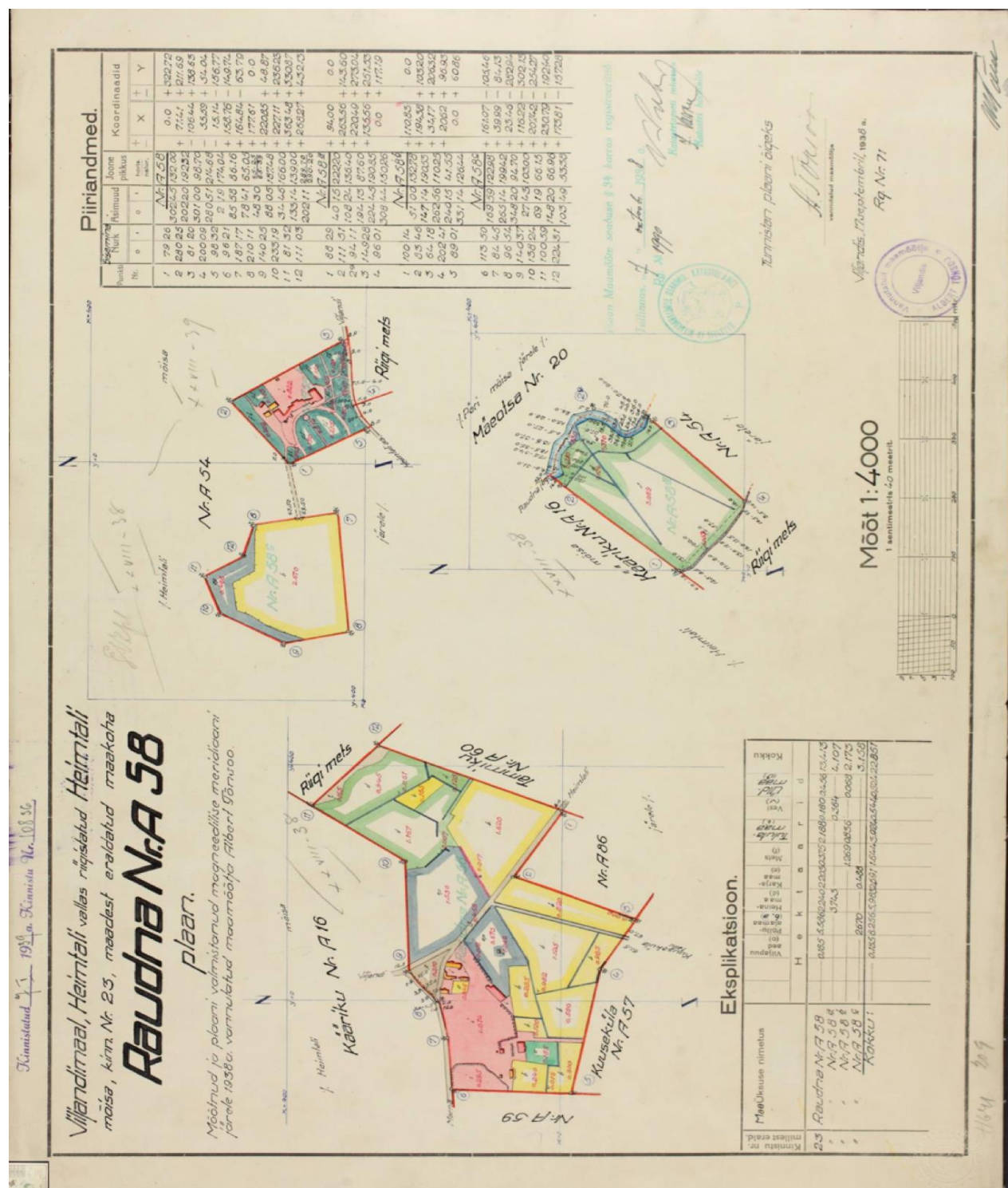
Nõuded ehitusprojektile. [Õigusakt] Riigi Teataja I, 10.05.2015, 7
<https://www.riigiteataja.ee/akt/118072015007>

Riigiteataja. 2002. Ehitusseadus, RT I 2002, 47, 297

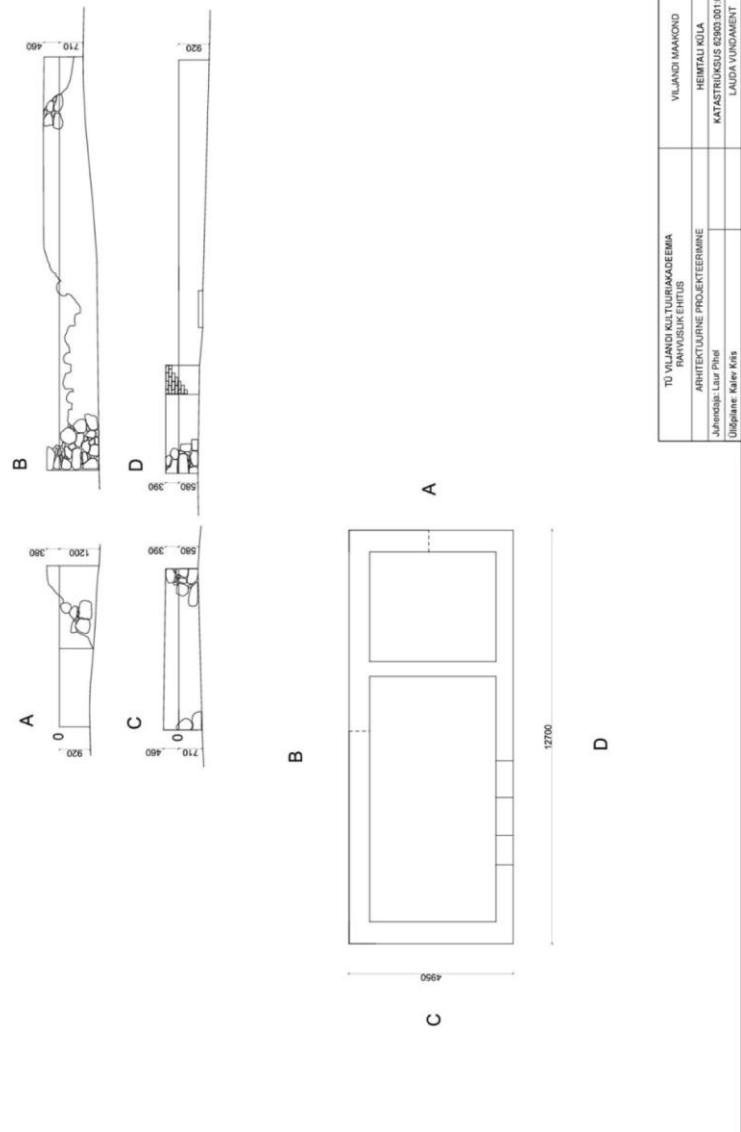
Riigiteataja. 2004. Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded, RT I 2004, 75, 525

Õunapuu, L. 2019. Üliõpilaste kirjalikud tööd. Metoodiline juhend. Viljandi: Tartu Ülikooli
Viljandi Kultuuriakadeemia. <https://www.kultuur.ut.ee/et/oppimine/seminari-loputood>
(10.05.2019)

Lisa 1. Heimtali mõisa kinnistu plaan

Lisa 2. Lauda vundamendi mõõdistuse tulemused

Lisa 3. Teeääre väliköögi eelprojekt

EENSALU & PIHEL

**Reg. Nr: 10891141 Tegevusload: E 109/2003-E, EP10891141-001 Büroo: Suurtüki 2-12,
10133 Tallinn Töö nr: 5-19**

Objekti aadress: Teeääre, Viljandi vald

Kinnistu omanik: Heimtali Muuseumi Sõprade Selts

Tellija: Anu Raud

Teeääre väliköögi eelprojekt

Vastutav arhitekt: Laur Pihel

Koostaja: Kalev Kriis

sisukord

1. seletuskiri			lk 2-8
2. asendiskeem	M1:500	joonis A0	10
3. väliköögi põhiplaan	M1:50	joonis A1	11
4. väliköögi vaade idast	M1:50	joonis A2	12
5. väliköögi vaade läänest	M1:50	joonis A3	13
6. väliköögi vaade lõunast ja põhjast	M1:50	joonis A4	14
7. väliköögi ristisomeetria	M1:20	joonis A5	15
8. väliköögi lõige a-a	M1:50	joonis A6	16

SELETUSKIRI

1. ÜLDANDMED

1.1 Töö nimetus

Väliköögi ehitusprojekt

1.2 Ehitusprojekti tellija Anu Raud

1.3 Projekteerija

Eelprojekti projekteerija OÜ Eensalu&Pihel, Väike-Patarei 9-6, Tallinn, MTR
EP10891141-001, arhitekt Laur Pihel.

1.4 Kinnistu andmed

Teeääre, Viljandi vald, katastritunnus 62903:001:0005

pindala 11474 m², maa sihtotstarve 100% elamumaa, omanik Heimtali Muuseumi
Sõprade Selts

1.5 Lähteandmed

Käesoleva eelprojekti staadiumi koostamisel on aluseks Tellija huvi, olemasoleva vundamendi parameetrid ning kehtivad õigusaktid ja standardid

1.6 Seadused ja muud õigusaktid ning normdokumendid

Ehitusprojekti koosseis on määratud vastavuses Majandus- ja taristuministri 17.07.2015 a. määrusega nr 97 kehtestatud „Nõuded ehitusprojektile“ Arhitektuuri, ehituskonstruksiooni ja tuleohutusosa koostamisel olid aluseks kehtivad seadused ja muud õigusaktid, sh.:

- Ehitusseadustik
- Tuleohutuse seadus
- Töötervishoiu ja tööohutuse seadus
- Majandus- ja taristuministri 02. juuni 2015 a. määrus nr. 54 „Ehitisele esitatavad tuleohutuspõhised nõuded“.
- Majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“
- Siseministri 30.03.2017 nr 17 määrus “Ehitisele esitatavad tuleohutuspõhised nõuded ja nõuded tuleohutuse veevarustusele”
- Siseministri määrus nr 39 " Nõuded tuleohutustele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule"
- EVS 812-3:2018 “Ehitiste tuleohutus. 3. Osa: Küttesüsteemid”.
- EVS-EN 1995-1-2:2005 “Eurokoodeks 5: Puitkonstruktsioonide projekteerimine. Osa 1-2: Üldreeglid. Tulepõlvusarvutus”EVS 812-2:2014+AC:2017 – Ehitiste tuleohutus. Osa 2: Ventilatsioonisüsteemid

- EVS 812-3:2018 – Ehitiste tuleohutus. Osa 3: Küttesüsteemid
- EVS 812-6:2012+A1:2013+AC:2016+A2:2017 – Ehitiste tuleohutus. Osa 6: Tuletõrje veevarustus
- EVS 812-7:2018 – Ehitiste tuleohutus. Osa 7: Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded
- EVS 811:2012 „Hoone ehitusprojekt”,
- EVS 865-1:2006 „Hoone ehitusprojekti kirjeldus” Osa 1 Eelprojekti seletuskiri.
- EVS 812, Ehitiste tuleohutus
- EVS 894 Loomulik valgustus elu- ja bürooruumides.
- EVS-EN 1990:2002. Ehituskonstruksioonide projekteerimise alused,
- EVS-EN 1991-1-1:2002. Ehituskonstruksioonide koormused Osa 1-1. Üldkoormused. Mahukaalud, omakaalud, hoonete kasuskoormused,
- EVS-EN 1991-1-3:2006. Ehituskonstruksioonide koormused. Osa 1-3. Üldkoormused. Lumekoormus,
- EVS-EN 1991-1-4:2006. Ehituskonstruksioonide koormused. Osa 1.4. Tuulekoormus
- EVS ENV 1995-1-1: Puitkonstruktsioonide projekteerimine Osa 1-1: Üldist. Üldreeglid ja reeglid hoonete projekteerimiseks.

2. ASENDIPLAANILINE LAHENDUS

Kinnistu asub Viljandi vallas, Heimtali külas, k/ü 62903:001:0005. Kinnistu on suurusega 11474 m². Krundil asub lisaks projekteeritavale väliköögile ka elamu (endine vallamaja). Kinnistu asub Raudna teest lõuna pool ja on lääne-ida suunalise orientatsiooniga. Olemasolev lauda vundament asub krundi läänepiiri ääres ja on põhja-lõuna suunalise orientatsiooniga, elamu asub lauda vundamendist üle õue. Osaliselt lagunenud lauda vundament taastatakse ning taastatud vundamendile rajatakse uus väliköök. Vundamendi asukoht määrab ka väliköögi paiknemise krundil.

Krundile pääs toimub krundi põhjapoolsest osast. Kinnistu on suhteliselt ühtlase reljeefiga, maapind on veidi madalam krundi idapoolses osas. Sihtasutus raudvara k/ü 62903:001:0600 on nõus väliköögi ehitusega enda krundi piiri ääres. Kuna k/ü 89801:001:0659 ja k/ü 62903:001:0005 on plaanis liita siis k/ü 89801:001:0659 pole nõusolekut tarvis.

3. ARHITEKTUURNE LAHENDUS

Väliköögi väljanägemise ja mahu määrasid eelkõige kunagisest laudast kogutud fotod, suulised kirjeldused ja olemasoleva vundamendi mõõdud, ning tellia soovid. Väliköögi põhimahu moodustab viilkatusega, puit-puituga liidetega puitkonstruktsioon. Väliköögi vundamendiks on kunagine maakivist lauda vundament, mis taastatakse. Väliköögi põrandaks on tellispõrand. Katusekatte materjaliks kasutatakse 3-kihilist puitlaastkatust. Kogu väliköök on terves ulatuses avatud. Sisenemine toimub idapoolsest küljest. Väliköögi põhjapoolses osas asub söögitegemiseks puudega köetav pliit. Suitsu ülesjuhtimiseks on laotud telliskorsten.

4. KONSTRUKTIIVNE LAHENDUS

Projekteerimisel ja ehitusel juhindutakse Eesti ehitusala seaduste, määruste, projekteerimismäärustite ja standardite loetelust ET-kartoteek osa ET-2 ning Eesti Standardiameti koduleheküljelt www.evs.ee ICS klassifikatsiooni järgsest tegevusalade alajaotusest 91 (Ehitusmaterjalid ja ehitus) ja 93 (Ehitised).

Eeldatud on, et ehitustöödel, toodete valmistamisel, materjalide valikul ja kasutamisel juhindutakse lisaks eelnevale ka kõigist ehituse tehnilist külge, materjalide-toodete kasutamist ja käsitlemist puutuvatest dokumentidest, sõltumata sellest, kas seda on kirjeldatud käesoleva ehitusprojekti dokumentides (sh. tarindisüsteemide, tehasevalmistusega elementide, materjalide tootja või turustaja poolsed kasutus- ja paigaldusjuhised ning eeskirjad).

Hea ehitustavana ehk üldtunnustatud ehitusreeglitena käsitletakse Ehitusreeglite Nõukogu protokoll nr.8 09.09.1994 seisukohti.

Lumekoormus on määratud Eesti projekteerimisnormi EPN-ENV 1.2.5 (ET-1 0113-0097) põhjal $s_k=1.5 \text{ kN/m}^2$. Tuulekoormuse baasväärtuseks kasutatakse tuulekiirust $v_{ref}=23 \text{ m/s}$.

VUNDAMENT

Olemasolevas maakivist vundamendis esineb kahjustusi, mis tuleb likvideerida enne uue hoone ehitamist. Samuti tuleb taastatud vundamendile valada tasanduskiht, mis tagab hoonest tuleneva koormuse ühtlase jaotumise kogu vundamendi ulatuses. Vundamendi kõrgus on 1050mm põrandapinnast.

VÄLISSEINAD

Väliköögil puuduvad kinnised väliseinad.

KARKASS

Väliköögi kandva osa moodustab 150x150mm prussidest karkass, diagonaalidena kasutatakse 125x100mm prusse, tugidiagonaalideks kasutatakse 150x100mm prusse, laetaladena on kasutusel 250x150mm prussid.

KATUSLAGI

Väliköögi katuslagi moodustub 150x100mm sarikatest. Sarikad kaetakse 50x50mm roovitusega ja kolmekordse laastukatusega.

PÕRANDAD

Väliköögi põrandaks kasutatakse tellispõrandat. Tellispõrand paigaldatakse 10-15cm liivapadjale, eelnevalt tuleb eemaldada paigaldatava tellispõranda alt orgaanika ja muld, sellest lähtuvalt selgub ka lõpliku vajamineva täitepinnase maht.

KÜTTESÜSTEEM

Väliköögis kasutatakse toidu valmistamiseks puudega köetavat pliiti, mis on ühendatud ühelõõrilise korstnaga. Korstna lõõri suurus selgub vastavalt kutselise pottsepa otsusele, kui suure lõõriga korsten peab olema. Laastukatuse tõttu tuleb tuleohutuse tarvis korstnale paigaldada ka sädemepüüdja. Nii pliit kui korsten peavad olema laotud kutselise pottsepa poolt, kes annab pliidile ja korstnale vastavasisulise hooldus ja kasutusjuhendi. Korstna-pühkija ligipääs korstnale lahendatakse ajutise redeli abiga, mis lukustub üle harja.

Vastavalt Tuleohutuse seadusele peab üks kord viie aasta jooksul ahju, kaminat või pliiti ning nende korstnat ja ühenduslõõri puhastama korstnapühkija kutsetunnistusega isik, kes väljastab küttesüsteemi tehnilise seisukorra ning ohutuse kohta korstnapühkimise akti.

VIHMAVEESÜSTEEM

Hoonele tuleb paigaldada vihmaveesüsteem, mis juhitakse ära krundi põhjapoolsesse osasse.

5. TULEKAITSE OSA

5.1. Projekteerimisel aluseks võetud ja projekteerimisel järgitud tehniliste ja projekteerimismääruste, standardite ning juhendmaterjalide loetelu

1. Majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“
2. Siseministri 30.03.2017 nr 17 määrus „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded ja nõuded tuletõrje veevarustusele“
3. Tuleohutuse seadus
4. Siseministri määrus nr 39 " Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule"
5. Siseministri määrus nr 44 "Põlevmaterjalide ja ohtlike ainete ladustamise tuleohutusnõuded"

6. Siseministri määrus nr 1 "Nõuded tulekahjusignalisatsioonisüsteemile ja ehitised, kus tuleb automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulekahjuteade juhtida Häirekeskusesse"
7. Siseministri määrus nr 37 "Nõuded tuletõrjehüdrandi tüübi valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule"
8. EVS 812-3:2018 "Ehitiste tuleohutus. 3. Osa: Küttesüsteemid".
9. EVS-EN 1995-1-2:2005 "Eurokoodeks 5: Puitkonstruktsioonide projekteerimine. Osa 1-2: Üldreeglid. Tulepüsivusarvutus"

5.2. Hoone tuleohutusklass, kasutusviis ja kasutusotstarve

Hoone tuleohutusklass on TP3.

Hoonele on määratud I kasutusviis, kuna tegemist on väliköögiga.

Hoone kasutusotstarve on 12744 Elamu, talu, kooli vms majapidamisabihoone.

5.3. Hoones viibivate inimeste arvu piirangud evakuatsioonialade kaupa

Hoone viibivate inimeste arvule pole seatud piirangut, kuna hoone kuulub I kasutusviisi ning selle tuleohutusklass on TP3.

5.4. Asendiskeem

Asendiskeem on ära toodud joonisel A0.

5.5. Päästemeeskonna juurde- ja sissepääs

Päästemeeskonna juurdepääs krundile toimub Teeääre krundi põhjapoolse osa kaudu. Pääs hoonesse toimub hoone idapoolsest osast.

5.6. Evakuatsioonilahendus

Tulekahju korral toimub hoonest väljumine läbi avatud idapoolse osa, kuna hoonel puuduvad välisseinad võib väljuda vajadusel ka läbi avatud konstruktsiooniosade.

5.7. Tuleohutuspaigaldised ja ehitise väline tulekustutusvesi

Hoone konstruktsiooni külge paigaldatakse pulberkustuti. Olemasoleva elamu nurga juures asuvat kaevu on võimalik kasutada hoonevälise veevõtukohana. Lähim tuletõrjeveevõtukoht asub Raudna tehisjärv ääres, mis jääb projekteeritavast väliköögist linnulennult vähem kui 800 m kaugusele ning asub hoonest lääne pool. Veevõtukohale ligipääs on võimalik mööda Raudna teed.

6. KESKKONNAKAITSE

Hoone ehitamise käigus tekib minimaalselt ehitusjääke, enamus ehitusjääke, mis tekib on puitmaterjal, mis kogutakse kokku ja ladustatakse hilisema kütteotstarbe jaoks.

Sadevesi on kavandatud immutada pinnasesse.

Projekteeritud hoone rakendamisega ei kaasne negatiivset keskkonnamõju. Ehitusaegse häiriva müra vältimiseks tuleb töökorralduslikult vältida, et mehhanismidega ei töötataks väljaspool tavapärast tööaega ja puhkepäevadel.

7. HOONE TEHNILISED NÄITAJAD

VÄLIKÖÖK

Ehitisealune pind 81,6 m²

Kõrgus 6,68 m

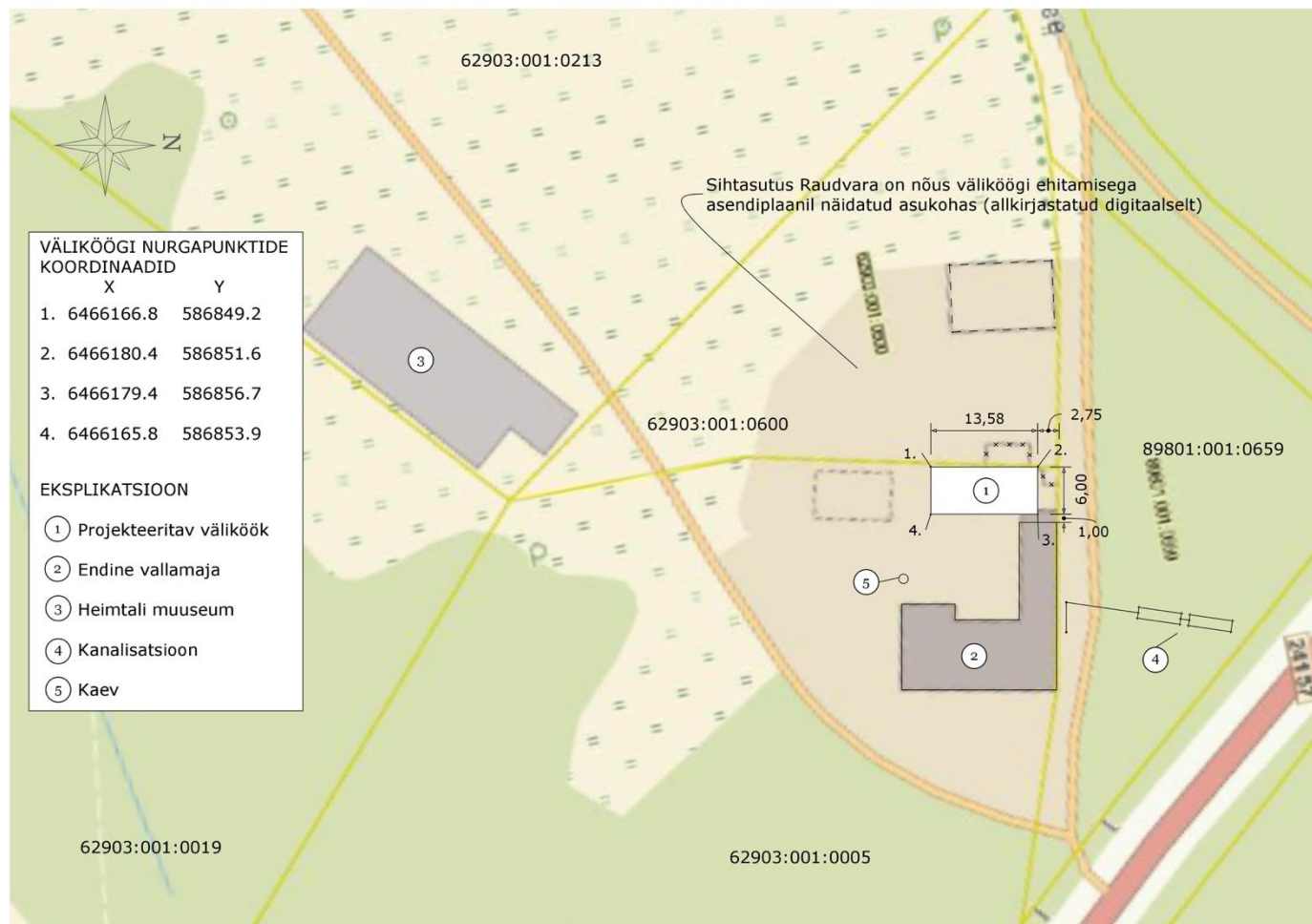
Pikkus 13,58 m

Laius 6,00 m

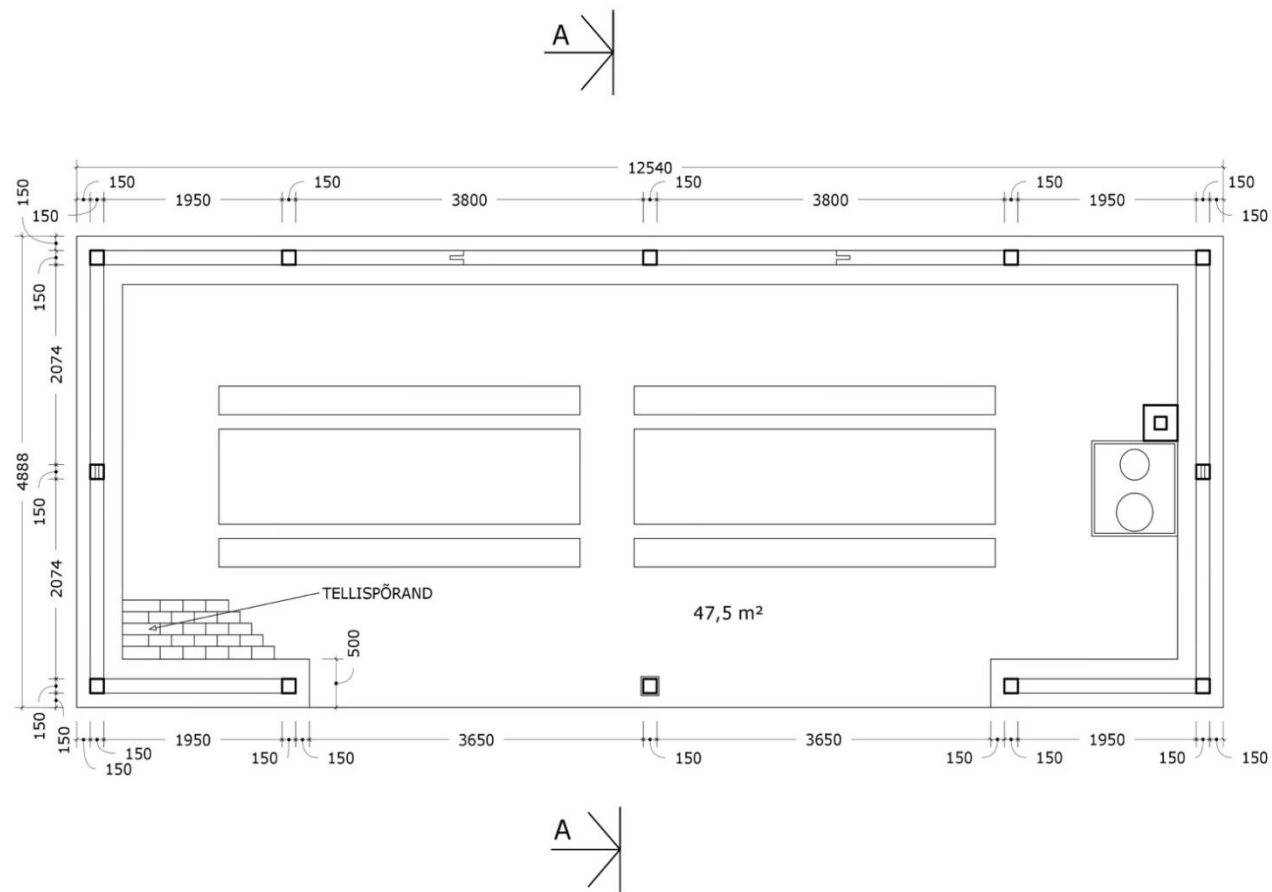
Põrandapind 47,5 m²

Suletud brutopind 61,3 m²

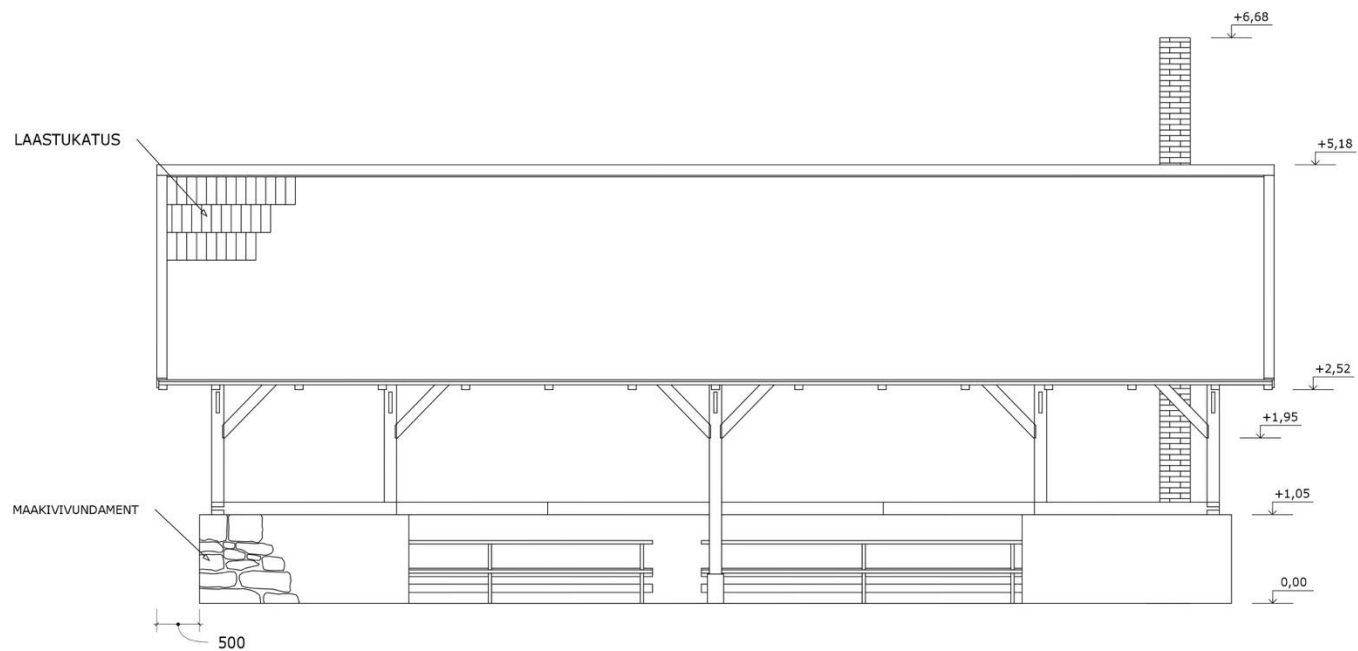
Hoone tuleohutusklass

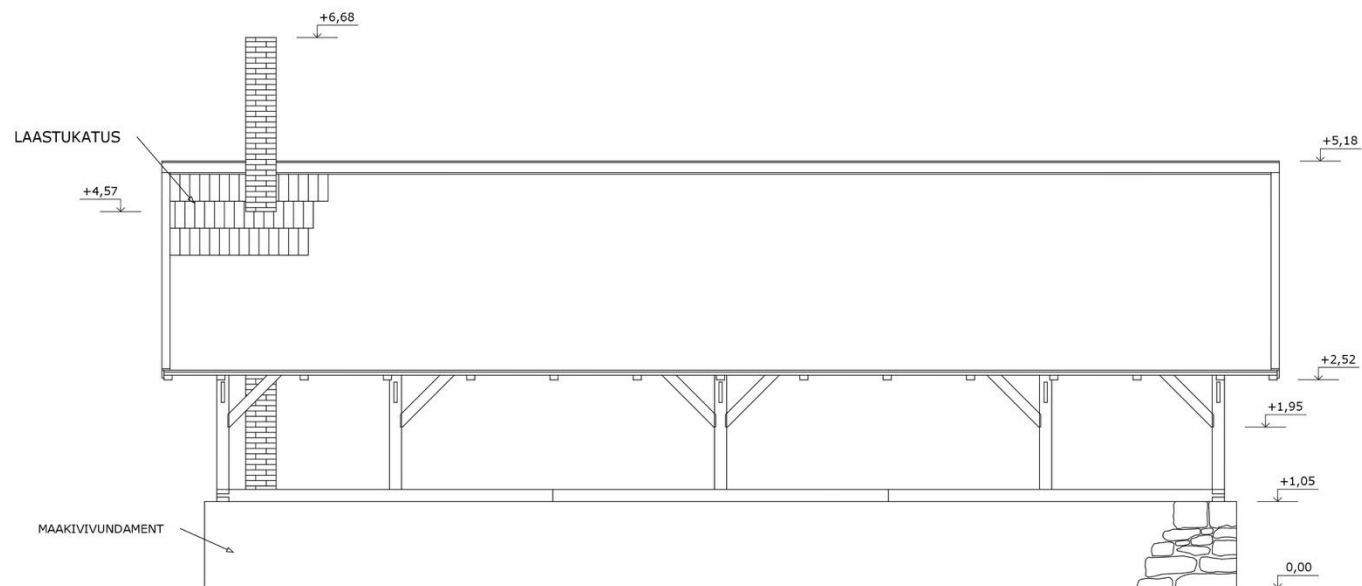
EENSALU & PIHEL OÜ reg. nr. 10891141 MTR EP10891141-001	Suurtäki 2-12 Tallinn 10133 kuningpuu@gmail.com Tel. 533 16 446	HEIMTALI KÜLA TEEÄÄRE KATASTRITUNNUS 62903:001:0005 VÄLIKÖÖGI EHITUSPROJEKT	M 1:500	
			mai 2019	
VASTUTAV ARHITEKT	L.PIHEL	ASENDISKEEM	EP	A0
KOOSTAJA	K.KRIIS			

EENSALU & PIHEL OÜ reg. nr. 10891141 MTR EP10891141-001		Suurtüki 2-12 Tallinn 10133 kuningpuu@gmail.com Tel. 533 16 446		HEIMTALI KÜLA TEEÄÄRE KATASTRITUNNUS 62903:001:0005 VÄLIKÖÖGI EHITUSPROJEKT		M 1:50	
						mai 2019	
						Staad. Joonis	
VASTUTAV ARHITEKT		L.PIHEL		PÕHIPLAAN		EP	A1
KOOSTAJA		K.KRIIS					

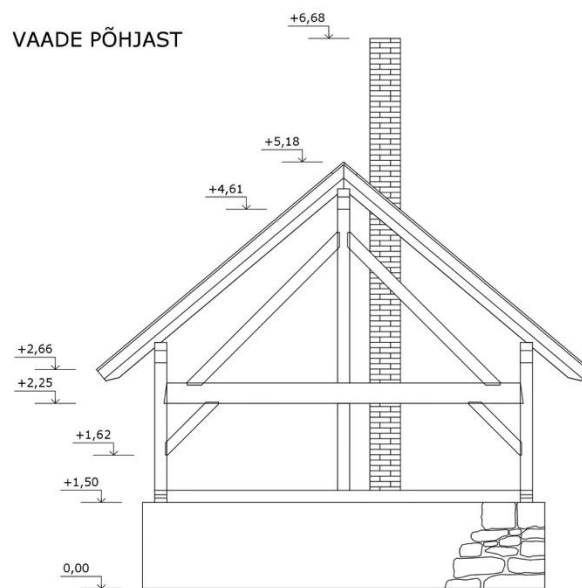

EENSALU & PIHEL OÜ reg. nr. 10891141 MTR EP10891141-001		Suurtüki 2-12 Tallinn 10133 kuningpuu@gmail.com Tel. 533 16 446	HEIMTALI KÜLA TEEÄÄRE KATASTRITUNNUS 62903:001:0005 VÄLIKÖÖGI EHITUSPROJEKT		M 1:50
VASTUTAV ARHITEKT		L.PIHEL	VAADE IDAST		mai 2019
KOOSTAJA		K.KRIIS			Staad. Joonis
					EP A2

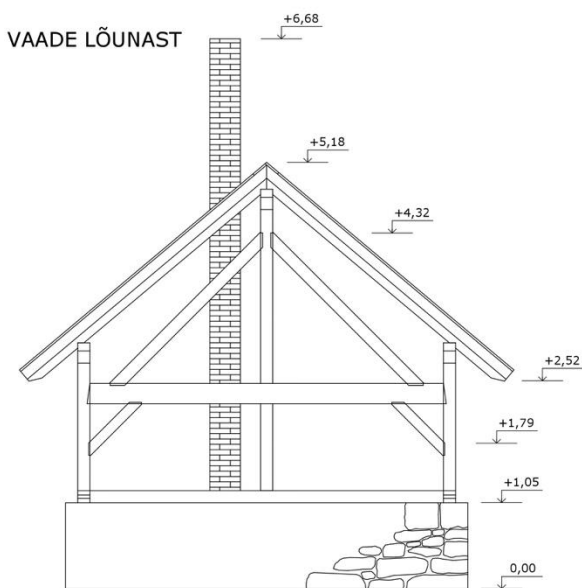

EENSALU & PIHEL OÜ reg. nr. 10891141 MTR EP10891141-001		Suurtüki 2-12 Tallinn 10133 kuningpuu@gmail.com Tel. 533 16 446	HEIMTALI KÜLA TEEÄÄRE KATASTRITUNNUS 62903:001:0005 VÄLIKÖÖGI EHITUSPROJEKT		M 1:50 mai 2019 Staad. Joonis
VASTUTAV ARHITEKT		L.PIHEL	VAADE LÄÄNEST		EP
KOOSTAJA		K.KRIIS			

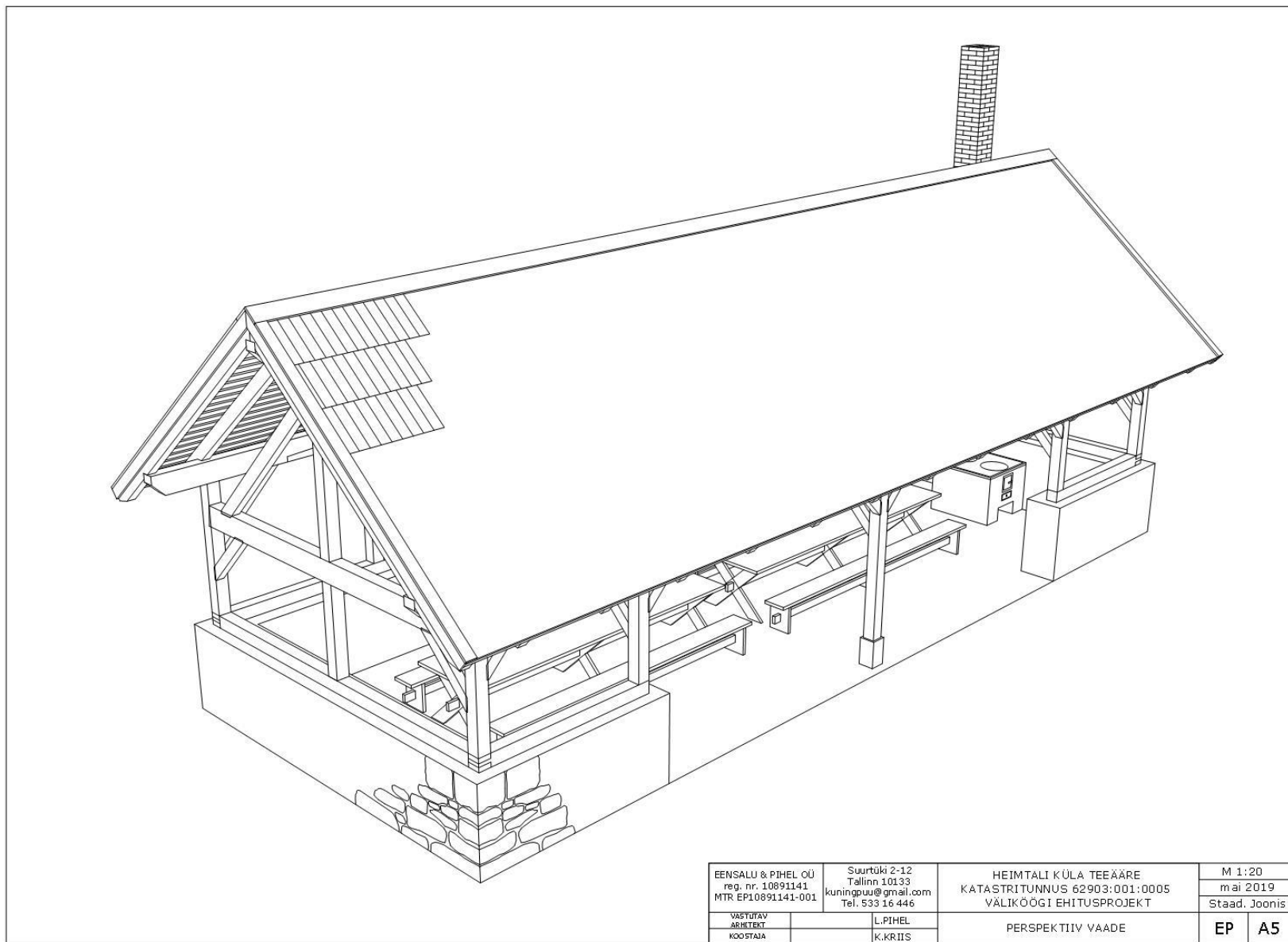
VAADE PÕHJAST

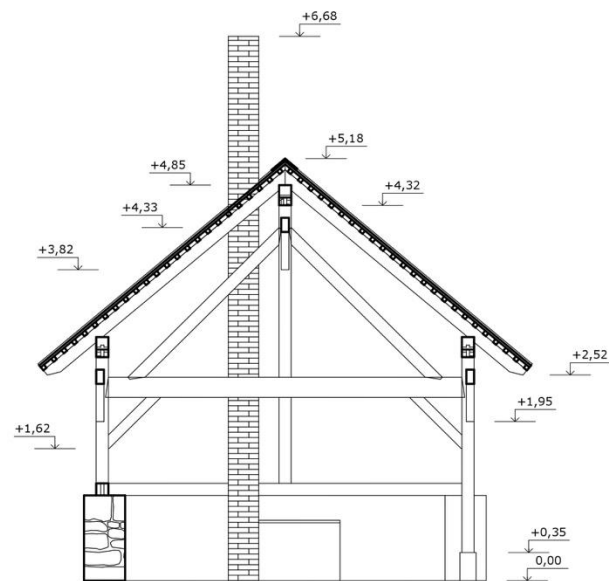

VAADE LÖUNAST

EENSALU & PIHEL OÜ reg. nr. 10891141 MTR EP10891141-001		Suurtüki 2-12 Tallinn 10133 kuningpuu@gmail.com Tel. 533 16 446	HEIMTALI KÜLA TEEÄÄRE KATASTRITUNNUS 62903:001:0005 VÄLIKÕOGI EHITUSPROJEKT		M 1:50 mai 2019 Staad. Joonis
VASTUTAV ARHITEKT		L.PIHEL	VAADE LÖUNAST JA PÕHJAST		EP A4
KOOSTAJA		K.KRIIS			

EENSALU & PIHEL OÜ reg. nr. 10891141 MTR EP10891141-001		Suurtüki 2-12 Tallinn 10133 kuningpuu@gmail.com Tel. 533 16 446	HEIMTALI KÜLA TEEÄÄRE KATASTRITUNNUS 62903:001:0005 VÄLIKÕOGI EHITUSPROJEKT		M 1:50 mai 2019 Staad. Joonis
VASTUTAV ARHITEKT		L.PIHEL	VAADE LÕIGE A-A		EP A6
KOOSTAJA		K.KRIIS			

SUMMARY

The purpose of this thesis, „Projecting summer kitchen near former parish house at Heimtali Muuseumi Sõprade Selts“ was to create preliminary project to build summer kitchen. The client for this project was Anu Raud. The designable summer kitchen needed to meet the needs of the client, also suit in the environment and be in accordance with Building Act.

To create preliminary project I needed to do field work, interview local people and gather information from old pictures. Also there was need to negotiate with client. Accordance with that I was able to establish the initial task to create this project.

Also to create this project I needed to consult with a construction specialist at the Viljandi Parish, also with Anu Raud, the head of Heimtali Muuseumi Sõprade Selts and with my supervisors Laur Pihel and Tarmo Tammekivi. All the needed drawings, explanatory note and all other necessary operations were finished to upload this project to building register.

Heimtali's parish centre has great cultural importance, where today are located many actively used buildings, for example Heimtali museum and community house. But unfortunately there are also some buildings that are decayed. The old barn had the same fortune. This project makes Heimtali Parish center more complete again as it will imitate how the old barn looked before. In the building process there will be used as many traditional building methods as possible and as the construction is open then the beauty of it will be visible for all.

In making this thesis I used all my knowledge which I have acquired as I have been studying in native construction program and also gained new knowledge in building and communication with authorities. I am grateful for this experience.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kalev Kriis,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

"VÄLIKÖÖGI PROJEKTEERIMINE HEIMTALI MUUSEUMI SÕPRADE SELTSI ENDISE VALLAMAJA JUURDE", mille juhendaja on Laur Pihel, kaasjuhendajaks Tarmo Tammekivi, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Kalev Kriis

14.05.2019